

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Kastre Vallavalitsus
Kurepalu
Kastre vald, 62113 Tartu maakond
vald@kastre.ee

19.07.2023 nr 5.1-3/44898-24

ETTEKIRJUTUS

Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 75¹ lõike 4 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 18.08.2022 käskkirja nr 29 alusel, arvestades menetluse käigus kogutud tõendeid ja välja selgitatud asjaolusid, teeb Sotsiaalkindlustusameti õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse nõunik Thea Tänav Kastre Vallavalitsusele (registrikood 77000370, asukoht Kurepalu, Kastre vald, 62113 Tartu maakond) ettekirjutuse järgmise kohustusega:

Resolutsioon:

1. Tagada abivajava lapse abivajaduse hindamine enne lapsele sobiva meetme määramist.

Alus: Lastekaitseaduse (LasteKS) § 28 lõige 1, mille kohaselt tuleb enne abivajavale lapsele sobiva meetme kohaldamist hinnata lapse abivajadust.

Täitmise tähtaeg: 01.07.2024.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet Kastre vallavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1000 eurot.

2. Tagada kõikides juhtumimenetlustes juhtumiplaani ja tegevuskava koostamine ning abivajavale lapsele abi osutamisel võrgustikutöö rakendamine, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekandeseaduses sätestatud korras.

Alus: LasteKS § 29 lõige 2, mille kohaselt tuleb abi osutamisel rakendada võrgustikutööd, järgides juhtumikorralduse põhimõtteid sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3.

Täitmise tähtaeg: 01.07.2024.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet Kastre vallavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1000 eurot.

3. Tagada abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel lapse arvamuse välja selgitamine ja dokumenteerimine ning lisada selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile.

Alus: LasteKS § 29 lõige 5, mille kohaselt peab kohaliku omavalitsuse üksus abivajava lapse abivajaduse hindamisel ja abi osutamisel välja selgitama ja dokumenteerima lapse arvamuse ning lisama selle lapsega seotud kohustuslikule juhtumiplaanile, kui eriseadus ei sätesta teisiti, koosmõjus LasteKS § 17 lõike 1 punktiga 3.

Täitmise tähtaeg: 01.07.2024.

Sunniraha hoiatus: juhul, kui käesolev ettekirjutus on jäetud määratud tähtajaks täitmata, rakendab Sotsiaalkindlustusamet Kastre vallavalitsusele VVS § 75¹ lõike 4 alusel sunniraha 1000 eurot.

Kui ettekirjutuse aadressaat jätab ettekirjutuse määratud tähtajaks täitmata, tuleb sunniraha tasuda Rahandusministeeriumi arvelduskontole SEB Pank EE891010220034796011 või Swedbank EE932200221023778606, maksekorralduse viitenumber on 2800048574 ja selgituses märkida sunniraha määranud asutuse nimi, ettekirjutuse number ja sõna "sunniraha".

Ettekirjutuse täitmisest või sunniraha tasumisest palume informeerida Sotsiaalkindlustusametit kirjalikult postiaadressil Paldiski mnt 80, 15092 Tallinn või digitaalselt allkirjastatud dokumendina elektronposti aadressil info@sotsiaalkindlustusamet.ee või ave.viitak@sotsiaalkindlustusamet.ee **10 päeva jooksul** arvates ettekirjutuses määratud täitmise tähtajast.

Vabatahtlikult tähtajaks sunniraha tasumata jätmise puhul nõutakse sunniraha sisse asendustäitmise ja sunniraha seaduse § 15 lõike 1 kohaselt täitemenetluse seadustikus sätestatud korras nagu kohtuotsusest tulenev rahaline nõue. Seega lisandub sunnirahale selle vabatahtliku tähtaegse mittetasumise korral kohtutäituri tasu. Sunniraha tasumine ei võta aadressaadilt kohustust ettekirjutus täita ning täitmata kohustuste eest võib sunniraha rakendada korduvalt.

Vaidlustamisviide

Juhul kui haldusakti aadressaat leiab, et haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on tal õigus esitada vaie või kaebus halduskohtule 30 päeva jooksul arvates päevast, millal vaide või kaebuse esitaja vaidlustatavast haldusaktist teada sai või oleks pidanud teada saama.

Menetluskäik ja põhjendused

Sotsiaalkindlustusamet algatas 12.10.2022 järelevalvemenetluse Kastre Vallavalitsuses kohaliku omavalitsuse üksuse poolt korraldatavate sotsiaalteenuste ja muu abi kvaliteedi ning lastekaitsealase töö korraldamise üle. Tuvastatud rikkumised on välja toodud järelevalve aktis nr 5.1-3/44898-15. Kastre Vallavalitsusele tehti ettekirjutus sotsiaaltöötaja osas, kes ei vastanud SHS § 4 lõikes 3 sätestatud nõuetele, muude tuvastatud puuduste osas ettekirjutust ei tehtud, kuid määrati järelkontrolli aeg 2023. aasta juunikuus.

Sotsiaalkindlustusamet algatas järelkontrolli 07.06.2023. Järelkontrolli käigus tuvastati, et Kastre vallavalitsus ei ole kontrollitud lastekaitsemenetlustes täitnud kõiki LasteKSis sätestatud nõudeid ja kohustusi. Järelkontrolli tulemused on kirjeldatud järelevalve 29.06.2023 aktis nr 5.1-3/44898-21.

Eesti Vabariigi põhiseadusest tulenevalt otsustavad ja korraldavad kõiki kohaliku elu küsimusi kohalikud omavalitsused, kes tegutsevad seaduste alusel iseseisvalt. Kohalikele omavalitsusele võib panna kohustusi ainult seaduse alusel või kokkuleppel kohaliku omavalitsusega. Riik on kohalikele omavalitsusele pannud LasteKSga kohustused ja ülesanded laste õiguste ja heaolu tagamisel ning lastekaitse korraldamisel, võttes arvesse sihtrühma haavatavust. Kohalik omavalitsus on esimene asutus, kellele poole on lastel või abivajavate laste vanematel võimalus pöörduda ning abi saada. Kui kohalik omavalitsus ei taga talle seadusega pandud kohustuste täitmist, jäävad abivajavad või hädaohus olevad lapsed ilma abita ning pikemas perspektiivis

mõjutab see oluliselt nende kasvamist täisväärtuslikeks ühiskonna liikmeteks. Kohaliku omavalitsuse üks põhimõtteid on seaduste järgimine oma ülesannete ja kohustuste täitmisel.

Abivajaduse hindamise eesmärk on tagada olukord, kus lapsele ei osutata juhuslikke ja käepäraseid meetmeid, mis kohaliku omavalitsuse üksusel olemas on, vaid selgitatakse välja lapse tegelik vajadus ning planeeritakse sobivaid meetmeid nende vajaduste rahuldamiseks. Lapse abivajadust hinnates peab lastekaitsetöötaja andma hinnangu lapse füüsilisele, tervislikule, psühholoogilisele, emotsionaalsele, sotsiaalsele, kognitiivsele, hariduslikule ja majanduslikule seisundile; last kasvatava isiku vanemlikele oskustele. Lastekaitsetöötaja või lapsega töötav isik peab lapse abivajaduse hindamisse kaasama lapse ja last kasvatava isiku või lasteasutuse, kus laps viibib. Abivajaduse hindamisele tuginedes koostatakse eesmärgistatud tegevuskava, milles planeeritakse süsteemsed, ajaraamide ja vastutajatega tegevused.

Võrgustikutöö rakendamise eesmärk on tagada abi osutamise valdkondadeülesus, et laps ja tema perekond saaksid vajaliku toe kõige optimaalsemal viisil ning et tagatud oleks ka teiste valdkondade spetsialistide kaasatus ja kompetentsus. Milliseid asjaomaseid võrgustikuliikmeid peab konkreetse juhtumi puhul kaasama, sõltub palju juhtumi iseloomust ja lapse abivajadusest. Lastekaitsetöö puhul on oluline juhtumi ajalugu fikseerida ja säilitada uutele võimalikele olukordadele reageerimiseks, samuti juhtumi menetlemiseks.

Lapse arvamuse väljaselgitamine tagab parimal võimalikul moel abivajava lapse arvamuse väljaselgitamise kohustuse täitmise ja sellega võimaluse korral arvestamise ning on tihedalt seotud LasteKS § 21 (Lapse huvidest lähtumine) rakendamisega.

Võttes arvesse faktilisi asjaolusid on ettekirjutuse ja sunniraha hoiatuse tegemine põhjendatud.

Vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lõikele 1 andis Sotsiaalkindlustusamet võimaluse enne ettekirjutuse tegemist Kastre Vallavalitsusele esitada oma arvamus ja vastuväited kavandatava ettekirjutuse kohta hiljemalt 07.07.2023.

Kastre Vallavalitsus esitas 07.07.2023 kavandatava ettekirjutuse kohta arvamuse, mille kohaselt nõustutakse ettekirjutuses tooduga ning järelkontrolli raames kontrollitud juhtumites olnud puuduseid on asutud kõrvaldama.

Kastre Vallavalitsus on seisukohal, et ettekirjutus tugineb üksikjuhtumitel ning ettekirjutuse resolutsiooni sõnastus on üldistav, s.t justkui lastekaitse spetsialistid seaduses ettenähtud toiminguid (abivajaduse hindamist, juhtumiplaani ja tegevuskava koostamist, võrgustikutöö rakendamist, lapse arvamuse väljaselgitamist) seni teinud ei ole.

Lisaks pidas Kastre Vallavalitsus oluliseks märkida, et järelevalve raames vigade märkamisel võiks järelevalve võtta ühendust lastekaitse spetsialistiga, juhtida tähelepanu puudustele, anda tähtaeg puuduste likvideerimiseks ning kui ametnik ei ole antud tähtajaks puudusi likvideerinud, siis seejärel on õigustatud puudused fikseerida akti ja ettekirjutusega. Kastre Vallavalitsuse sotsiaalosakonnas on töölt lahkumas kaks ametnikku, mistõttu kohaliku omavalitsusele pandud ülesannete täitmine on mõnda aega väiksema koosseisu tõttu kindlasti lünklikum.

Sotsiaalkindlustusameti seisukoht esitatud arvamusele:

Järelevalve eesmärk on eelkõige tähelepanu juhtida puudustele, mida edaspidi vältida. SKA on järelevalve 28.12.2022 aktis nr 5.1-3/44898-15 lisaks puuduste välja toomisele esitanud ka lastekaitsetööd soodustavad tähelepanekud ja soovitusel lastekaitsetöö paremaks korraldamiseks. Järelekontrolli raames kontrollitud menetlustes tuvastati samad puudused (välja toodud 29.06.2023 järelevalve aktis nr 5.1-3/44898-21), mistõttu on kohustusliku ettekirjutuse tegemine antud asjas vajalik, et lõpetada rikkumine võimalikult kiiresti ja suunata Kastre Vallavalitsust täitma seadustest tulenevaid kohustusi.

Kohalike omavalitsuse üksustel on otsustusvabadus, kuidas lastekaitsetööd oma haldusterritooriumil korraldada, kuid tuginedes LasteKS § 17 nõuetele peab kohalik omavalitsus

looma lastekaitsetöötajatele töökorralduse, mis võimaldab lastekaitsetöötajatel täita ja järgida kõiki seaduses sätestatud nõudeid, nt lastekaitsejuhtumi menetlemist ja selle raames tehtavaid (menetlus)toiminguid, seal hulgas seadusest tulenevate otsuste tegemist ning kohaliku omavalitsuse üksuse ja selle ametnike kohustusi lapse abistamisel.

(allkirjastatud digitaalselt)

Thea Tänav

nõunik